

Statistikproduktionsstödet
Framtaget i en tidigare SCB-organisation.

Metodbeskrivning för urval

Metodbeskrivningen är förhållandevis kort, eftersom information finns att hämta i handboken [Urval – från teori till praktik](#). Några vid SCB vanliga metoder anges nedan med antydning till fördelar och hänvisningar.

De fyra metoderna nedan är alla direkturval. De är enkla att använda, och motsvarande skattningar (estimatorer) är (relativt) enkla att hantera. Ofta används kombinationer, t.ex. stratifierat OSU.

- Obundet Slumpmässigt Urval (OSU): enklaste metoden, ingen hjälpinformation krävs, kombineras i praktiken oftast med någon annan metod. Se [Urval – från teori till praktik](#), avsnitt 4.1.
- Stratifierat urval: vanlig metod, precisionen i redovisningsgrupper kan påverkas och kontrolleras genom stratumindelningen, som är en viktig del av utformningen. Stratifieringen delar in populationen i homogena grupper och gör den mer lätthanterlig. Se [Urval – från teori till praktik](#), avsnitt 4.2.
- Systematiskt urval: enkel metod som kan innebära en implicit stratifiering och vara praktisk; även användbar när ram saknas. Se [Urval – från teori till praktik](#), avsnitt 4.3.
- Urval med varierande urvalssannolikheter, särskilt med sannolikheten proportionell mot objektets storlek (πps -urval): god precision om man har ett storleksmått som korrelerar väl med det man ska mäta, kan vara enklare att underhålla över tid än en stratifiering efter storleksmättet. Se [Urval – från teori till praktik](#), avsnitt 4.4.

Om ram eller hjälpinformation saknas behövs andra metoder än direkturvalen. Sådana metoder kan ibland vara praktiska då flera objekttyper ingår. Se [Urval – från teori till praktik](#): avsnitt 4.5 om nätverksurval (metod då grupper av objekt ska undersökas men ramen bara innehåller de enskilda objekten), avsnitt 4.6 om klusterurval (val av grupper) i ett eller flera steg samt avsnitt 4.7 om flerfasurval (först ett förhållandevis stort urval, därefter ett mindre därur).

De tre metoderna nedan används vid SCB i de särskilda situationer där de är lämpliga. (Cut-off med modellskattning är en metod även för totalundersökningar.)

- Urval ur kontinuerliga populationer: metod som används för att dra urval ur "oändliga" populationer. Se [Urval – från teori till praktik](#), avsnitt 4.8.
- Icke-sannolikhetsurval: exempelvis bedömningsurval vid kvalitativa studier och vid avsaknad av ram; även deterministiska urval. Kombinationer av sannolikhetsurval och icke-sannolikhetsurval förekommer vid SCB. Se [Urval – från teori till praktik](#), avsnitt 4.9.
- Cut-off med modellskattning: metod vid sneda populationer, då många små objekt (t.ex. företag med inga eller få anställda) har enbart ett litet inflytande på skattningarna. Metoden kan spara mycket resurser, och den minskar uppgiftslämnarbördan för de små objekten. Se [Urval – från teori till praktik](#), avsnitt 6.2.4.

Ytterligare en aspekt på urval är samordning som används för att öka precisionen och för att minska uppgiftslämnarbördan. Två metoder för samordnade urval är panelurval för samordning över tid och urval med permanenta slumpstal för samordning över tid och undersökningar. Se [Urval – från teori till praktik](#), avsnitt 5.